

17.02.2017 Traditsioonilise elulaadi töögrupi 3. koosolek

Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduslik rakendusuuring - traditsioonilise põllumajanduse ja karjakasvatuse uuring

Lahemaa rahvuspargi koostöökogu kultuuripärandi sektsiooni traditsioonilise elulaadi töögrupi (nn „Elavate külamaastike“ töögrupp) 3. koosolek Leesi rahvamajas 17. veebruaril kell 15.00-17.00. Töögrupp töötab välja Lahemaa traditsioonilise elulaadi säilitamise programmi - meetmed ja tegevuskava.

Koosoleku juht ja memo koostaja: Ave Paulus

Osalejate nimekiri lisatud

Töögrupp töötab välja Lahemaa traditsioonilise elulaadi säilitamise programmi - meetmed ja tegevuskava.

Kolmanda koosoleku teemad ja väljundid:

1. Lahemaa traditsioonilise põllumajanduse uuringu sisu täpsustamine. Uuring arutatakse läbi ja koostatakse lähteülesanne. Uuringu täpsustatud kava allpool.
2. Lahemaa traditsioonilise rannakalanduse töögrupi tegevuste hetkeseis. Uuring arutatakse läbi ja koostatakse lähteülesanne. Uuringu täpsustatud kava allpool.
3. Tegevused traditsioonilise rannakalanduse edendamisel – Tarvi Velström ja Artur Talvik annavad lühiülevaate, lähiajal kutsutakse Juminda ps seltsi poolt kokku traditsioonilise rannakalanduse sektsioon.
4. Lahemaa traditsioonilise elulaadi koolitusprogramm – teemaderingi üle vaatamine. Teemadering allpool.
5. 2017. aasta koolitused. Arutatakse kogu koolituskava, 17. märtsil toimuva Lahemaa pärandmetsapäeva lühitutvustus. 2017 aasta koolituskava allpool.
6. Horizon 2020 ideest

Lahemaa traditsioonilise põllumajanduse ja rannakalanduse uuringu lähteülesanne

UURINGU LÄBIVIJJAD:

-Taotleja Eesti Maaülikool, Eesti Mereinstituut

-kogukonna huvide esindatus – projekti juurde toetuskirjad kogukonnalt, projekti alguses moodustatakse töögrupp, kuhu on kaasatud Lahemaa vastava teemaga seotud ja iga piirkonnaga seotud kogukondade esindajad (esinduslikkus?)

- Keskkonnaameti kaasatus – projekti juurde kinnituskiri, projekti alguses moodustatakse töögrupp, kuhu Keskkonnaamet on kaasatud

UURINGU SISU

A. TRADITSIOONILINE PÖLLUMAJANDUS

1. väärtuste kirjeldus - põllumajanduse ja karjakasvatuse traditsioonid Lahemaal ajaloolises perspektiivis. Maakasvatuse täpsem kirjeldus (sh aasud, metsakarjamaad, kraavitus). Diakroonias lühiülevaade, 4 ajaloolist lõiku (19. sajandi lõpp, 1930dad, 20.sajandi teine pool + tänapäev). Lisaks paari küla/talu lõikes põllumajandustraditsioonide ja praktika täpne ajalooline kirjeldus.

2. väärtuste seisund

2.a. karjamaade seisund ja potentsiaal

Karjamaade hetkeseisund ja ajalooline potentsiaal

Karjamaade taastamispotentsiaal ning hoidmisvajadused. Rohumaade kvaliteet, toiteväärtus, rohumaade biomass (min ja max) .

2.b. karjakasvatuse hetkeseisund ja potentsiaal

Kariloomad - Milline oleks optimaalne loomade arv, kas lisa söötmine oleks vajalik? Millised loomad, millised tõud.

Karjakasvatavad - kohalike elanike valmisolek karjakasvatuseks (variant A, kohalikud põllumajandustootjad; variant B, loomad suveks Lahemaale). Taastamisvõimalus Kui palju on elanikke, kes tahaksid oma maadele loomi? Kohaliku kogukonna huvi, sh --- maaomand killustatud, kogukonna kaasatus ja maaomandi (ühis) kasutusküsimused, õiguslikud suhted (huvid ja õigused, ligipääs ja kasutus)

3. kaitsemeetmed

- Sotsmaj, põllumajanduse, õigusraamistiku kontekstis

---- majanduslik potentsiaal (pakutavad majandusmudelid)

---- koosluse taastamise viisid (võsaraie, juurimine)

B. TRADITSIOONILINE RANNAKALANDUS

1. väärtuste kirjeldus - rannakalanduse traditsioonid Lahemaal ajaloolises perspektiivis. Diakroonias lühiülevaade, 4 ajaloolist lõiku (19. sajandi lõpp, 1930dad, 20.sajandi teine pool + tänapäev). Lisaks paari küla/talu lõikes kalapüügi traditsioonide ja praktika täpne ajalooline kirjeldus.

2. väärtuste seisund

Traditsiooniline rannakalandus: Lahemaa rannaalade traditsioonilise kalanduse sisustamine: vahendid, viisid, kohad, kombed, tavad: kasutuses olnud paatide tüübid, laotrikohad, sadamad, paadikuurid, võrgukuurid, paadi-laevaehitus. Seisund ja potentsiaal.

Kalapüügi hetkeseisund Erinevate kalaliikide püük aastalõikes. Püügiviisid piirkonniti ja aastalõikes. Võõrliigid. Püügisurve kalavarudele: kormoranid, hülged, saarmad – kohalik kalur.

Mereseisundi analüüs, suuremate asulate mõju merekeskonnale (Loksa, Viinistu, Võsu, Käsmu...), kudekohtada kadumine (Pädila,...).

Rannakalanduse taastamispotentsiaal ning hoidmisvajadused.

Kohaliku kogukonna huvi. Kalurid - kohalike elanike valmisolek traditsiooniliseks kalapüügiks.

3. kaitsemeetmed

- Sotsmaj, põllumajanduse, õigusraamistiku kontekstis

---- majanduslik potentsiaal (pakutavad majandusmudelid)

---- rannakalanduse taastamise tegevuskava (õiguslikud võimalused, tegevused, potentsiaal)

LAHEMAA TRADITSIOONILISE ELULAADI KOOLITUSPROGRAMM

Traditsioonilise elulaadi koolitusprogramm – igal aastal peab kogu teemavaldkond kaetud olema. vähemalt 30 koolituspäeva

Ajalooline looduskasutus

Traditsiooniline karjakasvatus

Traditsiooniline põllupidamine

Traditsiooniline metsakasutus

Traditsiooniline jahipidamine

Traditsiooniline rannakalandus ja merendus

Aiandustraditsioonid

Põlistööd

Traditsiooniline käsitöö

tekstiilitööd, puutööd, sepatööd, paadiehitus...

vaimne pärand

keel ja murded, pärimusmuusika, rahvapärimus, ühistegevus, uskumused ja tavad , sauna- ja rahvameditsiintraditsioonid

Merendus ?

2017 KULTUURIPÄRANDI KOOLITUSKAVA MÄRTS

17. märts Kolgaküla ja Vanaküla. Seminar ja praktika: „Meie pärandmaastike kaitse - kuidas hoida inimesi ja metsi“ Lahemaa rahvusparki kohalik kogukond korraldab koostöös Keskkonnaametiga seminari meie pärandmaastike kaitsest ja säästlikust metsandusest, lisaks praktiline tegevus - hobustega metsatöö Lahemaal.

MAI

Keskkonnaameti ja muinsuskaitseameti ühine konverents "Militaarpärand ja rannavalve" ning väliseminar. Loksa, Suurpea, Hara sadam.

MAI

Seminar Lahemaa rannakülade vaimsest pärandist. Leesi rahvamaja

JUUNI

5- päevane Lahemaa traditsiooniliste paatide töötuba ja seminar paadiehitustraditsioonidest – kalapaadi korrastamine. Viinistu

JUULI

2-päevane Lahemaa traditsiooniliste värvide koolitus ja „Lööme külad lille“ värvikampaania

AUGUST

5-päevane Lahemaa katusekoolitus – laastukatuse tegemine, katuste tüübid. Aedla taluhäärberi abihoone, Muuksi küla

SEPTEMBER

2-päevane Seminar "Meie pärandmaastike hoidmine" 2. Karjakasvatus ja poollooduslikud kooslused. Teisel päeval toimub väliseminar - Lahemaa karjad. Keskkonnaamet, Võhma seltsimaja, Lahe maamees jpt.

OKTOOBER

Traditsioonilised Muuksi linnamäe talgud 15.10.2017